

Els pre-tallers.

Marc normatiu

Durant un temps molt perllongat, la intervenció des del marc dels serveis socials era entesa com una actuació gracieble i de reserva quan a altres instàncies els mancava una resposta adequada a les necessitats de determinats col·lectius humans. La promulgació de la Llei 26/1985 de 27 de desembre de Serveis Socials marca un decisiu punt d'inflexió ja que, tal com consta en el seu preàmbul, *configura la prestació de serveis socials com un dret del ciutadà en la mesura que aquests estan organitzats.*

La posterior publicació de la LOGSE dissenya un nou panorama, especialment en la franja d'edat que ens ocupa ja que inclou, com és conegut, l'escolaritat obligatòria fins l'edat de 16 anys.

Aquestes dues fites normatives enquadren tant el desenvolupament d'uns recursos per a adolescents que viuen en situació de risc de marginació com interrogants sobre la continuïtat i futur dels esmentats recursos, especialment a mesura que la implantació de la LOGSE es va fent una realitat que cobreix tot el territori.

Evolució i procés des de la seva creació

Com a primer pas del que seria un procés al llarg del temps apareix a Mataró, a mitjan, dels anys setanta, i sota els auspicis de la iniciativa privada, el primer pre-taller. Es tracta de l'embrió de la xarxa que anys més tard constitueixen els *equipaments socials diürns pensats per a nois i noies, entorn sociofamiliar marginal, sense ocupació concreta ni perspectiva de futur clara.*

L'arribada dels ajuntaments democràtics implica que la minsa quantitat d'aquests recursos experimenti un creixement quantitatiu en proporció geomètrica. Algunes entitats privades van aprofundint també en la línia de donar respostes a col·lectius d'adolescents amb les mancances que hem comentat. D'aquesta forma, amb l'actuació complementària del sector públic i la iniciativa privada, es va anar configurant l'actual xarxa de Pre-tallers que avui suposen 54 equipaments i atenen prop de 2.000 assistents. Entre els trets que caracteritzen el perfil d'aquesta xarxa destaca la riquesa de matisos i la capacitat creativa dels seus responsables i dels seus gestors per adaptar els abordatges i els continguts dels programes a les necessitats canviants dels seus usuaris.

Aquest fet no es pot desvincular de la voluntat i l'aprofundiment en la professionalització i reciclatge dels educadors, circumstància a la qual no és aliena la creació de la Diplomatura en Educació Social. L'interès per una formació permanent ha repercutit necessàriament sobre l'eficàcia i precisió

de les intervencions.

La dignificació dels espais on es desenvolupen els programes en entorns estructuralment més normalitzadors, així com la contribució dels propis usuaris a la seva adequació i manteniment ha portat com a conseqüència lògica una major valoració social de la funció que desenvolupen aquests equipaments.

La cobertura geogràfica de la xarxa actual permet -tot i tenir consciència que és incompleta i sovint precària- intentar donar resposta relativament pròxima a la generació de la necessitat i, per tant, cobrir els dèficits més personalitzadament. A través del temps s'observa que la població que accedeix a aquests recursos prové d'entorns més desfavorables.

La participació de les noies com a usuaris dels Pre-tallers no ha estat tasca senzilla tot i que s'ha vetllat per l'oferta d'activitats globals integradores. Al nostre entendre és un indicador més que en l'àmbit de la promoció social, la noia continua patint dificultats específiques afegides.

Perspectives de futur

La realitat actual dels nois i noies que a Catalunya queden fora del sistema escolar i que en la xarxa dels Pre-tallers tenien l'oportunitat i el camí per poder disposar d'un recurs entre l'escola i la inserció laboral -precisament perquè els Pre-tallers han estat un àmbit d'intervenció clarament flexible- s'haurà de resoldre en el futur en el marc escolar.

Ara, que l'institut ha de prendre el relleu en aquest trajecte, perquè no articular les noves respostes tenint en compte eines que ja han demostrat la seva viabilitat?

És possible que no tots els recursos siguin homologables a les noves reglamentacions educatives. Però és també cert que cal donar respostes diversificades a distintes necessitats si es vol que aquestes respostes siguin equitatives. La llei permet també arbitrar respostes i solucions no sempre iguals. I és en aquest sentit com s'han plantejat les coordinacions amb l'administració educativa que finalment haurà de decidir al respecte.

Mentrestant, el Departament de Benestar Social continua donant suport a les entitats i Pre-tallers amb què tradicionalment manté col.laboració. Al mateix temps, ofereix assessorament sobre les possibles vies de reconversió d'alguns d'aquests equipaments cap a programes no superposables a l'escola -tot evitant xarxes paral.leles- o cap a altres franges d'edat o col.lectius, sense perdre de vista l'objectiu essencial de prevenció.

***Cal donar
respostes
diversificades a
distintes
necessitats***

Ma. Pau Vidal-Folch de Balanzó
Cap de la Secció d'EAIA Municipals